

Titulació	Tipus	Curs
Dret	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Noelia Igareda González

Correu electrònic : noelia.igareda@uab.cat

Equip docent

Noelia Igareda González

Rocio Medina Martin

Encarnación Bodelon Gonzalez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No és necessari cap requisit previ

Grup 51 . Encarna Bodelón. Català

Grup 1 Noelia Igareda. Anglès

Grup 2 Rocio Medina. Espanyol

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible

Objectius

Els objectius són:

1. Una anàlisi crítica de la creació, aplicació i interpretació del dret des d'una perspectiva de gènere.
2. Identificar els factors que impedeixen la igualtat real i efectiva en diferents branques de l'ordenament jurídic.
3. Estudi de casos pràctics sobre la presumpta neutralitat del dret a través de la jurisprudència espanyola i europea.

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
2. Reconèixer i resoldre problemes.
3. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.
4. Demostrar eficàcia en un entorn canviant, a l'hora d'enfrontar-se a noves tasques, responsabilitats o persones.
5. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
6. Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
7. Ser capaç de percebre l'impacte i les implicacions de les decisions que es prenen.
8. Vincular el dret amb els problemes socials contemporanis.
9. Aplicar les discussions contemporànies sobre gènere i dret, bioètica, dret i tecnologia i sociologia del dret a la pràctica jurídica.
10. Identificar en la jurisprudència els diversos problemes que planteja l'assignatura.
11. Descriure l'evolució de la jurisprudència amb relació als problemes contemporanis sobre gènere i dret, bioètica, dret i tecnologia i sociologia del dret.
12. Identificar els problemes de l'aplicació del dret.
13. Explorar les relacions entre dret i societat en els àmbits de gènere i dret, bioètica, dret i tecnologia i sociologia del dret.
14. Interpretar les aportacions de gènere i dret, bioètica, dret i tecnologia i sociologia del dret.
15. Identificar els problemes sociojurídics en les teories sociojurídiques contemporànies.
16. Distingir les diverses aportacions crítiques de la teoria del dret.
17. Identificar els factors de discriminació en la pràctica jurídica.
18. Descriure els problemes vinculats amb la igualtat entre homes i dones en la legislació i la jurisprudència.

Continguts

1. Sexe, gènere, orientació sexual, identitat de gènere i interseccionalitat.

1.1. Estereotips i rols de gènere

1.2. Orientació sexual i identitat de gènere.

2. La igualtat i no discriminació des de la perspectiva de gènere

2.1. Concepte de discriminació.

2.2. Dimensions de la igualtat.

2.3. Dret antidiscriminatori

3. Lleis d'Igualtat

3.1. La influència internacional i comunitària en matèria d'igualtat de gènere

3.2. La llei d'igualtat estatal

3.3. Les lleis autonòmiques d'igualtat

4. Polítiques d'igualtat de gènere.

4.1. Evolució de les polítiques d'igualtat de gènere

4.2. Transversalitat de gènere

4.3. Plans d'igualtat

5. Legislació antidiscriminació

5.1. Llei d'igualtat de tracte i no discriminació

5.2. La interseccionalitat en les polítiques de gènere

6.-Violències masclistes i instruments jurídics

6.1. Llei estatal i autonòmiques de violència de gènere

6.2. Llei catalana contra les violències masclistes

6.3. Assetjament sexual i assetjament per raó de sexe

6.4. Llei de llibertat sexual i marcs sobre les violències sexuals.

7. Estat i ciutadania des de la perspectiva de gènere.

7.1. Economia feminista i polítiques de cures.

7.2. Les desigualtats de gènere en l'Estat de Benestar

7.3. Protecció de la maternitat, paternitat i circumstàncies associades

8.- Drets en l'espai Públic i privat en perspectiva de gènere.

8.1. Models de famílies i el rol del dret

8.2. Els problemes de múltiple discriminació de les dones migrants

9.- Bioètica i Gènere

9.1. Drets sexuals i reproductius

9.2. Maternitat i paternitat

9.3. Els debats sobre l'avortament

9.4. Tècniques de reproducció assistida

10.-Sexualitat i Dret

10.1. La construcció de la sexualitat i aportacions de la teoria queer

10.2. El debat sobre la prostitució i el treball sexual

10.3. La tracta de dones amb fins d'explotació sexual

11.-Teories de la justícia i Gènere.

11.1. Teories Feministes del Dret.

11.2. Teories feministes de la justícia

12. Intel·ligència artificial i gènere

12.1. Discriminació algorítmica i biaix de gènere

12.2. Drets digitals.

12.3. Ciberviolències masclistes i machoesfera.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lectura textos jurídics, jurisprudència i bibliografia	35	1,4	1, 2, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Cerca bibliografia i jurisprudència	31	1,24	1, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 12, 17, 18
Estudi	40	1,6	4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Classes magistrals	22	0,88	1, 4, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Classes pràctiques	22	0,88	2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18

La docència de l'assignatura i la formació de l'alumnat es fonamenta en les següent activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'alumnat assoleix les bases conceptuais de la matèria i el seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com una exposició per establir els referents conceptuels en cada tema.

1.2. Seminaris: on l'alumnat, en grups reduïts, analitza juntament amb el professorat casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació dels conceptes explicats a les classes teòriques.

L'assistència als seminaris, llevat supòsits de causa justificada, serà obligatòria per als estudiants.

1.3. Avaluació: activitats de avaluació continuada i examen final

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que l'alumnat desenvolupa en aula, amb la supervisió i suport del professorat. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en aula.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumentals per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca autònoma de la documentació.

3.3. Lectura comprensiva de textos jurídics: Els textos jurídics poden ser sentències, normes, articles de revista o monografies, a més de manual o dels manuals recomanats.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50% nota final	0	0	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Avaluació continuada	50% nota final	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18

La nota final s'obtindrà a partir del següent elements:

Avaluació continuada de les classes

La data de realització de les activitats avaluables i el seu contingut, figurarà en el campus virtual abans del començament de les classes.

1. Aquestes activitats avaluables consistiràn en:

- Resolució d'un cas pràctic (25%)
- Anàlisi de sentència (25%)

S'aconsella als/les estudiants l'assistència continuada a classe i la realització de les activitats programades al llarg del curs (lectures, comentaris de legislació, anàlisi de jurisprudència, etc.)

2 Examen final. (50% de la nota)

L'examen final s'ha de superar amb una nota de 5 o més per fer mitja amb la resta de qualificacions de l'avaluació continuada.

Revaluació

Es realitzarà revaluació de la part relativa a l'examen final. La nota final en aquest cas no serà superior a 6.

En cas que l'estudiant copii, cometi plagi o sigui descobert amb algun dispositiu prohibit en alguna prova d'avaluació, el professorat el qualificarà amb un 0 en aquest acte d'avaluació, i notificarà el fet al Deganat de la Facultat presentant un informe sobre les circumstàncies i evidències del fet produït per sol·licitar l'obertura d'un eventual expedient disciplinari a l'estudiant. Aquesta activitat d'avaluació no serà recuperable. En cas que es produeixin més d'una irregularitat en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura és 0.

L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable

Avaluació única

L'avaluació única suposarà la realització a la mateixa data de:

Examen final (50% de la nota final)

Cas pràctic (25% de la nota final)

Anàlisi de sentència (25% de la nota final)

S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada

La revaluació de l'avaluació única serà com el de l'avaluació continuada.

Ús de intel·ligència artificial

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

[IRIGOIEN DOMÍNGUEZ](#), Alazne (2021). Estereotipos de género e interseccionalidad una referencia a la normativa y jurisprudencia de la Comunidad Autónoma del País Vasco. [Revista Vasca de Administración Pública \(RVAP\). Administrazio Publikoaren Euskal Aldizkaria](#), N° 119, 101-126, <https://doi.org/10.47623/ivap-rvap.119.2021.03>.

BARCONS, Maria, (2020). Perspectiva de género e interseccionalidad en la investigación socio-jurídica en *La investigación en Derecho con perspectiva de género* / coord. por María Jesús Espuny i Tomás, Daniel Vallés Muñio, Elisabet Velo i Fabregat, 2020, 29-37.

BODELON, Encarna, (2010). Las leyes de igualdad de género en España y Europa: ¿hacia una nueva ciudadanía?. *Anuario de filosofía del derecho*, 26, 2010, 85-106.

BODELÓN, Encarna (coord.) (2012). *Violencia de género y las respuestas de los sistemas penales*, Ediciones Didot.

COSTA, Malena (2015), El pensamiento jurídico feminista en los confines del Siglo XX, *Asparkia*, (26), 35-49

COSTA, Malena (2016). *Feminismos Jurídicos*. Editorial Didot.

COLL-PLANAS, Gerard, Miquel (2015). [La identidad en disputa](#): conflictos alrededor de la construcción de la transexualidad. *Papers: revista de sociología*, Vol. 100 (1), 35-52, DOI: [10.5565/rev/papers.637](#).

FRASER, Nancy (2012). [La política feminista en la era del reconocimiento](#): un enfoque bidimensional de la justicia de género. *Arenal: Revista de historia de las mujeres*, (Ejemplar dedicado a: Debates actuales sobre justicia y género: la teoría tridimensional de la justicia de Nancy Fraser), vol. 19 (2), 267-286, <https://doi.org/10.30827/arenal.v19i2.1417>

GONZÁLEZ PRADO, Patricia (2020). Jurisprudencia comparada sobre aborto: cuando los feminismos impregnan el derecho. *Cuadernos electrónicos de filosofía del derecho*, N°. 42, 135-157, <https://doi.org/10.7203/CEFD.42.16026>.

IGAREDA, Noelia (2018). [La gestación por sustitución](#): una oportunidad para repensar la filiación y la reproducción humana, *Bioética y Derecho*, N°. 44, , 57-72

IGAREDA, Noelia (2012). Las madresposas en el sistema de protección social espanyol. *Aequalitas, Revista Jurídica de Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres*, nº30 (Enero-Junio 2012), 48-53

IGAREDA, Noelia (2023). [Las controversias sobre la Ley del "Sí es sí" sobre violencia sexual](#), *Política Criminal: Revista Electrónica Semestral de Políticas Públicas en Materias Penales*, vol. 18 (36), 564-590.

IGAREDA, Noelia, (2022), [El discurso de odio anti-género en las redes sociales como violencia contra las mujeres y como discurso de odio](#), *Derechos y libertades: Revista de Filosofía del Derecho y derechos humanos*, N° 47, 2022, 97-122, <https://doi.org/10.20318/dyl.2022.6875>

LOMBARDO, Emanuela (2017). [The Spanish Gender Regime in the EU Context](#): Changes and Struggles in Times of Austerity. *Gender Work & Organization*, vol. 24 (1), 20-33, doi.org/10.1111/gwao.12148

MEDINA, Rocio, (2022). Cap a un feminisme jurídic interseccionalIdees. *Revista de temes contemporanis*, N°. 59.

MORERO BELTRÁN, Anna; GONZALEZ PRADO, Patricia (2023). Derechos sexuales y reproductivos: tensiones y estado actual en Catalunya. *Anuari del conflicte social*, N°. 14, <https://doi.org/10.1344/ACS2023.14.9>.

MACKINNON, Catherine (1995). *Hacia una teoría feminista del Estado*. Ediciones Cátedra.

MAQUEDA, Maria Luisa (2009). *Prostitución, feminismos y Derecho Penal*. Editorial Comares.

MESTRE I MESTRE, Ruth (2006). [La caixa de Pandora](#): introducció a la teoria feminista del dret. Tirant lo Blanch.

MESTRE I MESTRE, Ruth M. (2021). [El trabajo sexual es trabajo](#): dos argumentos pro derechos de las trabajadoras del sexo, *Jueces para la democracia*, N° 101, 45-56.

NAVAS, Susana (dir) (2012). *Iguales y diferentes ante el derecho privado*, Tirant lo Blanch (versió digital disponible Biblioteca UAB)

NICOLÁS, Gemma; BODELÓN, Encarna (comps): *Gènere y dominación. Críticas feministas del derecho y el poder*, Antropos.

OKIN, Susan (1989). *Justice, Gender and the Family*, Basic Books.

PITCH, Tamar (2003). *Un derecho para dos: la construcción jurídica del género, sexo y sexualidad*. Trotta.

[SANCHEZ HUETE, Miguel Ángel](#) (2025). *Conectadas y desiguales: la brecha de género en la era digital*, Dykinson.

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Anglès	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català	primer quadrimestre	tarda
(PAUL) Pràctiques d'aula	51	Català	primer quadrimestre	tarda